

Skýrsla þessi og innihald hennar er eingöngu til innanhússnota hjá því fyrirtæki, stofnun eða einstaklingi sem hana keypti. Öll opinber birting eða dreifing er óheimil án skriflegs leyfis Capacent Gallup. Starfsemi Capacent Gallup er með ISO 9001 gæðavottun. Allur réttur áskilinn: © Capacent Gallup
Capacent Gallup er aðili að Gallup International

Samtök iðnaðarins

Viðhorf almennings til upptöku evru og
aðildar að ESB
Viðhorfsrannsókn

Febrúar 2008

Bls.

3

Framkvæmd

4

Sp. 1 Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi?

5

Sp. 2 Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu?

6

Sp. 3 Værir þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu ef það er eina raunhæfa leiðin til að taka upp evru hér á landi?

7

Sp. 2b Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu?

8

Túlkun niðurstaðna

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Samtök iðnaðarins
Markmið	Að kanna viðhorf almennings til upptöku evru og aðildar Íslands að ESB og breytingar þar á
Framkvæmdatími	20. til 29. febrúar 2008
Aðferð	Síma- og Netkönnun
Úrtak	Sími: 675 manns af öllu landinu, 16-75 ára, handahófsvaldir úr þjóðskrá
Verknúmer	Net: 1100 manns á öllu landinu, 16-75 ára, handahófsvaldir úr Viðhorfahópi Capacent Gallup 4017575

Stærð úrtaks og svörun

	Sími	Net	Heildarsvarhlutfall
Upphaflegt úrtak	675	1100	1775
Ógild netföng		75	75
Búsettir erlendis/veikir/látnir	14		14
Endanlegt úrtak	661	1025	1686
Næst ekki í/Svara ekki	261	325	586
Fjöldi svarenda	400	700	1100
Svarhlutfall	60,5%	68,3%	65,2%

Greiningarbreytur

Kyn	Karlar og konur
Aldur	Fimm aldursflokkar
Búseta	Reykjavík, nágrennasveitarfélög Reykjavíkur og önnur sveitarfélög
Fjölskyldutekjur	Tekjur allra á heimilinu fyrir skatta, fimm flokkar
Menntun	Fjórir flokkar

Einnig voru spurningar greindar innbyrðis

Vigtun

Gögn rannsóknarinnar eru vigtuð til þess að úrtak endurspegli þýði nákvæmlega með tilliti til kyns, aldurs og búsetu. Fjöldatölur í skýrslunni eru því námundaðar að næstu heilu tölu, en hlutföll og meðaltöl miðast við fjöldatöluna eins og hún væri með aukastöfum. Misræmi getur því verið á samanlögðum fjölda einstaklinga í greiningum og í tíðnitölum.

Hlutfall svarenda fyrir vigtun:

Kyn:

Karlar	48,5%
Konur	51,5%

Aldur:

16-24 ára	14,5%
25-34 ára	22,2%
35-44 ára	24,0%
45-54 ára	21,0%
55-75 ára	18,4%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	36,6%
Landsbyggðin	63,4%

Hlutfall í þýði/hlutfall svarenda eftir vigtun:

Kyn:

Karlar	50,7%
Konur	49,3%

Aldur:

16-24 ára	18,9%
25-34 ára	18,8%
35-44 ára	20,4%
45-54 ára	20,5%
55-75 ára	21,4%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	36,0%
Landsbyggðin	64,0%

Reykjavík, 29. febrúar 2008

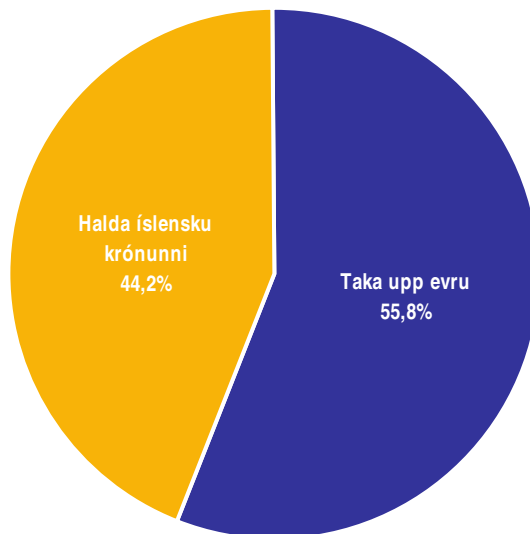
Bestu þakkir fyrir gott samstarf,

Þorsteinn Brynjar Björnsson
Guðbjörg Andrea Jónsdóttir
Jón Karl Árnason
Matthías Þorvaldsson

Sp. 1. Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi?

Febrúar 2008

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Taka upp evru	482	55,8	3,3
Halda íslensku krónunni	381	44,2	3,3
Fjöldi svara	863	100,0	
Tóku afstöðu	863	78,5	
Tóku ekki afstöðu	237	21,5	
		78,5%	21,5%
Fjöldi svarenda	1100	100,0	

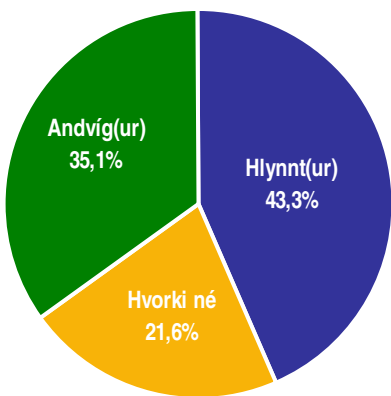

Greiningar

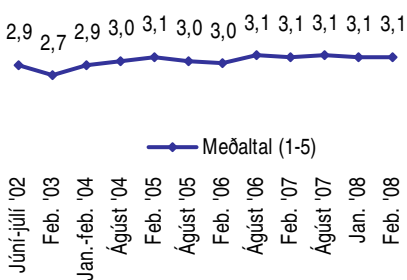
Greiningar	Fjöldi svara	Taka upp evru	Halda íslensku krónunni
Kyn *			
Karl	482	60%	40%
Kona	381	51%	49%
Aldur *			
16-24 ára	177	50%	50%
25-34 ára	153	69%	31%
35-44 ára	165	61%	39%
45-54 ára	180	57%	43%
55-75 ára	188	45%	55%
Búseta *			
Reykjavík	315	58%	42%
Nágrannasv.félög Rvk	237	65%	35%
Önnur sveitarfélög	311	47%	53%
Fjölskyldutekjur *			
Lægri en 250 þúsund	84	41%	59%
250 til 399 þúsund	166	54%	46%
400 til 549 þúsund	182	49%	51%
550 til 799 þúsund	208	67%	33%
800 þúsund eða hærri	106	59%	41%
Menntun *			
Grunnskólapróf	76	48%	52%
Grunnskólapróf og viðbót	263	47%	53%
Framhaldsskólapróf	284	60%	40%
Háskólapróf	234	65%	35%
Ef kosið yrði til Alþingis í dag, hvaða flokk eða lista myndir þú kjósa/líklega kjósa? *			
Framsóknarflokk	24	38%	62%
Sjálfstæðisflokk	128	51%	49%
Samfylkinguna	96	75%	25%
Vinstri græna	52	54%	46%
Annar flokk/lista	24	61%	39%
Myndi ekki kjósa/skila auðu	25	30%	70%
Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu? *			
Mjög hlynnt(ur)	149	93%	7%
Frekar hlynnt(ur)	224	84%	16%
Hvorki hlynnt(ur) né andvíg(ur)	143	54%	46%
Frekar andvíg(ur)	140	23%	77%
Mjög andvíg(ur)	150	17%	83%

* Marktækur munur á milli hópa

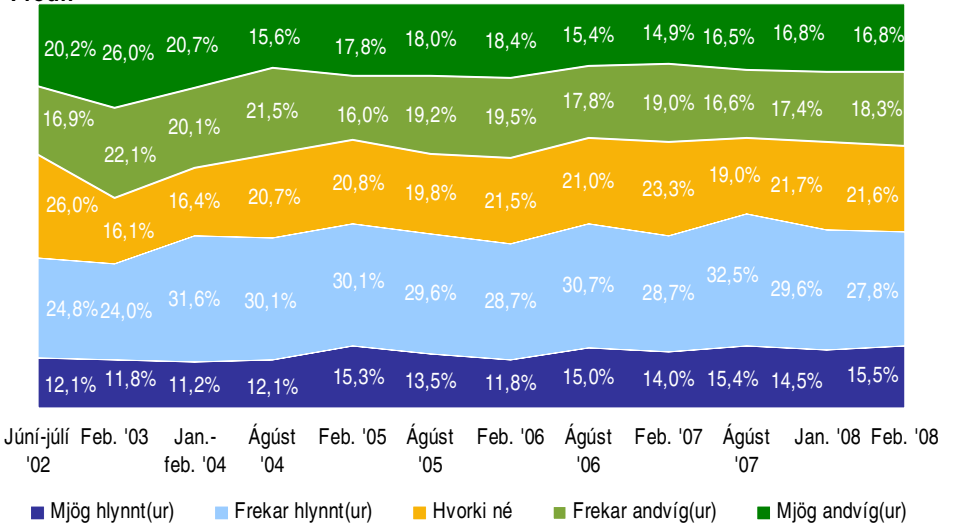
Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	149	15,5	2,3
Frekar hlynnt(ur) (4)	267	27,8	2,8
Hvorki né (3)	207	21,6	2,6
Frekar andvíg(ur) (2)	176	18,3	2,4
Mjög andvíg(ur) (1)	161	16,8	2,4
Hlynnt(ur)	43,3	3,1	
Hvorki né	21,6	2,6	
Andvíg(ur)	35,1	3,0	
Fjöldi svara	960	100,0	
Tóku afstöðu	960	87,3	
Tóku ekki afstöðu	140	12,7	
		87,3%	12,7%
Fjöldi svarenda	1100	100,0	
Meðaltal		3,1	
Staðalfrávik		1,3	

Próun

Próun

Greiningar

	Fjöldi svara	Mjög hlynnt(ur)	Frekar hlynnt(ur)	Hvorki né	Frekar andvíg(ur)	Mjög andvíg(ur)	Meðaltal
Kyn							
Karl	522	17,9%	27,0%	17,3%	17,7%	20,0%	3,1
Kona	439	12,5%	28,8%	26,7%	19,0%	12,9%	3,1
Aldur *							
16-24 ára	179	14,8%	28,9%	23,1%	15,5%	17,7%	3,1
25-34 ára	179	19,4%	33,3%	22,3%	13,3%	11,7%	3,4
35-44 ára	189	16,8%	26,5%	23,1%	19,3%	14,3%	3,1
45-54 ára	200	13,8%	31,0%	20,2%	18,5%	16,6%	3,1
55-75 ára	213	13,2%	20,6%	19,7%	23,8%	22,6%	2,8
Búseta *							
Reykjavík	355	18,0%	26,9%	23,0%	15,7%	16,3%	3,1
Nágrannasv.félög Rvk	265	16,0%	33,2%	23,9%	17,4%	9,5%	3,3
Önnur sveitarfélög	340	12,4%	24,6%	18,3%	21,7%	23,0%	2,8
Fjölskyldutekjur							
Lægri en 250 þúsund	94	7,4%	28,8%	19,3%	22,5%	21,9%	2,8
250 til 399 þúsund	193	15,2%	29,9%	18,0%	18,3%	18,5%	3,1
400 til 549 þúsund	196	15,8%	22,3%	25,3%	21,4%	15,2%	3,0
550 til 799 þúsund	235	16,4%	31,9%	23,2%	15,2%	13,4%	3,2
800 þúsund eða hærrí	116	14,1%	28,4%	18,1%	20,7%	18,7%	3,0
Menntun *							
Grunnskólapróf	78	11,5%	28,8%	18,7%	24,6%	16,4%	2,9
Grunnskólapróf og viðbót	276	13,4%	27,7%	21,6%	17,2%	20,0%	3,0
Framhaldsskólapróf	320	14,0%	26,7%	23,1%	20,1%	16,1%	3,0
Háskólapróf	280	20,6%	29,6%	20,7%	15,5%	13,6%	3,3
Ef kosid yrði til Alþingis í dag, hvaða flokk eða lista myndir þú kjósa/líklega kjósa? *							
Framsóknarflokk	23	2,9%	30,2%	12,0%	18,9%	36,0%	2,5
Sjálfstæðisflokk	145	12,1%	32,8%	16,1%	23,3%	15,7%	3,0
Samfylkinguna	109	26,7%	36,7%	16,1%	14,7%	5,8%	3,6
Vinstri græna	61	11,4%	25,5%	18,4%	12,8%	31,9%	2,7
Annan flokk/lista	25	34,2%	12,1%	19,2%	14,5%	20,0%	3,3
Myndi ekki kjósa/skila auðu	27	2,5%	30,4%	6,2%	21,9%	39,1%	2,4
Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi? *							
Halda íslensku krónunni	347	3,2%	10,5%	19,1%	31,1%	36,2%	2,1
Taka upp evru	459	30,0%	40,9%	16,7%	7,0%	5,4%	3,8

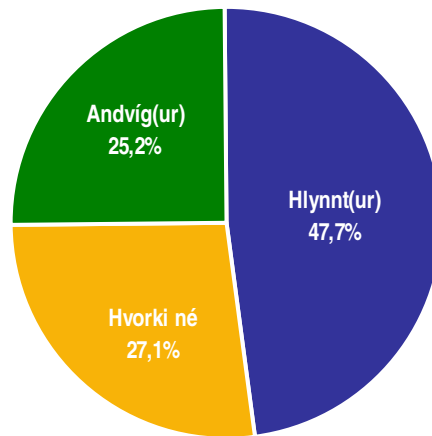
* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Sp. 3. Værir þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu ef það er eina raunhæfa leiðin til að taka upp evru hér á landi?

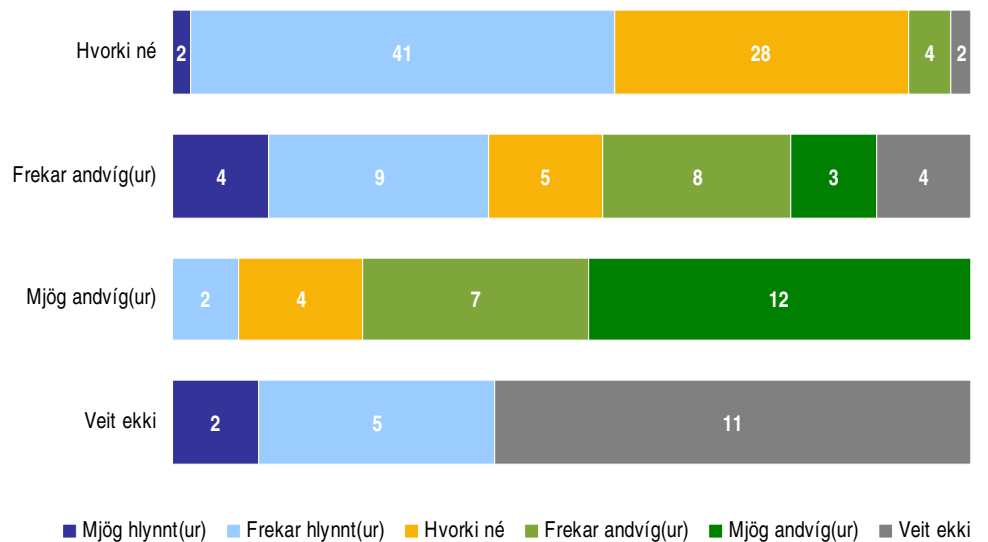
Febrúar 2008

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	8	5,6	3,9
Frekar hlynnt(ur) (4)	57	42,2	8,3
Hvorki né (3)	37	27,1	7,5
Frekar andvíg(ur) (2)	19	13,8	5,8
Mjög andvíg(ur) (1)	15	11,3	5,3
Hlynnt(ur)		47,7	8,4
Hvorki né		27,1	7,5
Andvíg(ur)		25,2	7,3
Fjöldi svara	135	100,0	
Tóku afstöðu	135	89,2	
Tóku ekki afstöðu	16	10,8	
		89,2%	10,8%
Fjöldi aðspurðra	152	100,0	
Spurðir	152	13,8	
Ekki spurðir	948	86,2	
		13,8%	86,2%
Fjöldi svarenda	1100	210,8	
Meðaltal		3,2	
Vikmörk ±		0,0	

Þeir sem sögðust vilja taka upp evru (sp. 1) en sögðust ekki hlynntir aðild að ESB (sp. 2) voru spurðir þessarar spurningar.

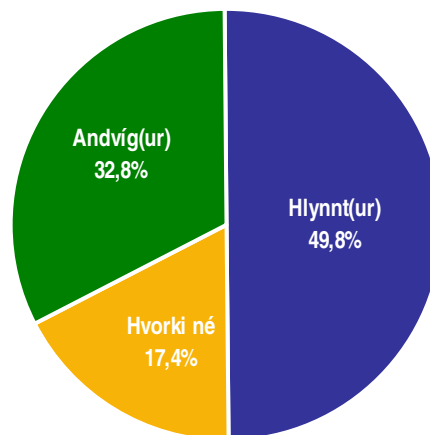

Greint eftir viðhorfi í spurningu 2

Á myndinni hér fyrir ofan má sjá fjölda þeirra sem nefna svarmöguleikana í þessari spurningu eftir því hvað þeir nefndu í spurningu 2.

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Víkmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	156	16,2	2,3
Frekar hlynnt(ur) (4)	325	33,6	3,0
Hvorki né (3)	167	17,4	2,4
Frekar andvíg(ur) (2)	165	17,1	2,4
Mjög andvíg(ur) (1)	152	15,7	2,3
Hlynnt(ur)	49,8		3,2
Hvorki né	17,4		2,4
Andvíg(ur)	32,8		3,0
Fjöldi svara	965	100,0	
Tóku afstöðu	965	87,7	
Tóku ekki afstöðu	135	12,3	
		87,7%	12,3%
Fjöldi svarenda	1100	100,0	
Meðaltal		3,2	
Staðalfrávik		1,3	

Í niðurstöðum á þessari síðu er búið að taka saman svör úr spurningum 2 og 3.

Greiningar

	Fjöldi svara	Mjög hlynnt(ur)	Frekar hlynnt(ur)	Hvorki né	Frekar andvíg(ur)	Mjög andvíg(ur)	Meðaltal
Kyn							
Karl	525	19,1%	33,5%	13,0%	15,8%	18,6%	3,2
Kona	440	12,7%	33,8%	22,6%	18,6%	12,2%	3,2
Aldur *							
16-24 ára	182	16,1%	33,4%	19,6%	15,7%	15,2%	3,2
25-34 ára	180	20,3%	41,0%	14,4%	12,8%	11,5%	3,5
35-44 ára	190	16,7%	32,5%	19,4%	16,7%	14,7%	3,2
45-54 ára	200	14,6%	36,3%	16,4%	17,5%	15,2%	3,2
55-75 ára	213	13,7%	26,1%	17,1%	22,1%	21,0%	2,9
Búseta *							
Reykjavík	358	19,3%	32,7%	19,3%	14,6%	14,2%	3,3
Nágrannasv.félög Rvk	267	16,3%	41,3%	17,5%	15,7%	9,2%	3,4
Önnur sveitarfélög	340	12,8%	28,7%	15,2%	20,9%	22,4%	2,9
Fjölskyldutekjur *							
Lægri en 250 þúsund	94	7,4%	34,2%	14,8%	20,1%	23,5%	2,8
250 til 399 þúsund	193	15,2%	32,4%	17,8%	18,7%	15,9%	3,1
400 til 549 þúsund	197	16,1%	28,7%	20,1%	20,4%	14,7%	3,1
550 til 799 þúsund	237	18,0%	38,9%	17,3%	14,6%	11,2%	3,4
800 þúsund eða hærri	117	15,6%	35,7%	11,3%	18,6%	18,7%	3,1
Menntun *							
Grunnskólapróf	79	12,5%	34,1%	16,8%	22,5%	14,1%	3,1
Grunnskólapróf og viðbót	278	13,6%	31,9%	17,9%	16,5%	20,2%	3,0
Framhaldsskólapróf	319	15,3%	33,6%	17,8%	19,1%	14,2%	3,2
Háskólapróf	284	21,0%	35,8%	16,5%	14,1%	12,6%	3,4
Ef kosið yrði til Alþingis í dag, hvaða flokk eða lista myndir þú kjósa/líklega kjósa? *							
Framsóknarflokk	25	7,7%	28,7%	11,4%	22,7%	29,5%	2,6
Sjálfstæðisflokk	147	12,7%	39,2%	14,2%	18,9%	14,9%	3,2
Samfylkinguna	111	27,5%	42,7%	11,9%	12,2%	5,7%	3,7
Vinstri græna	61	11,3%	33,0%	13,5%	14,1%	28,2%	2,9
Annan flokk/lista	25	34,2%	18,8%	15,7%	11,3%	20,0%	3,4
Myndi ekki kjósa/skila auðu	27	2,5%	33,5%	3,0%	19,4%	41,6%	2,4
Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi? *							
Halda íslensku krónunni	347	3,2%	10,5%	19,1%	31,1%	36,2%	2,1
Taka upp evru	464	31,3%	52,8%	7,9%	4,7%	3,3%	4,0

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög miklu máli (5)	217	27,6	3,1
Frekar miklu máli (4)	356	45,3	3,5
Hvorki né (3)	133	16,9	2,6
Frekar litlu máli (2)	61	7,8	1,9
Mjög litlu máli (1)	19	2,4	1,1
Miklu máli		72,9	3,1
Hvorki né		16,9	2,6
Litlu máli		10,2	2,1
Fjöldi svara	786	100,0	
Tóku afstöðu	786	99,0	
Tóku ekki afstöðu	8	1,0	
Fjöldi svarenda	794	100,0	
Meðaltal	3,9		
Vikmörk ±	0,1		

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög miklu máli (fj. x 5) + frekar miklu máli (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar litlu máli (fj. x 2) + mjög litlu máli (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara. Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

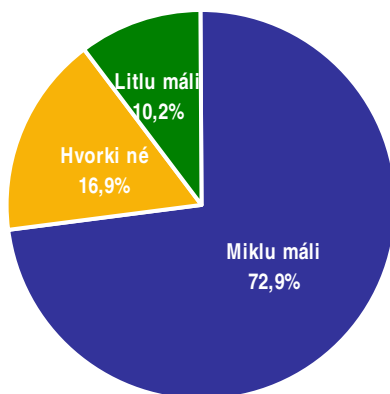
Staðalfrávik er algengur mælikvarði á dreifingu svara í kringum meðaltal. Það segir til um hversu lík eða ólík svör þátttakenda við spurningu eru. Hátt staðalfrávik ber að túlka þannig að svör þátttakenda séu ólík en lágt staðalfrávik þannig að svörin séu lík.

Töflur

Niðurstöður fyrir hverja spurningu eru settar fram í töflum og myndum. Hver spurning er efst á hverri blaðsíðu og nafnið á því sem hún á að mæla er sett fyrir ofan hverja töflu. Í töflunni er hægt að sjá svör þátttakenda og hve margir þeirra tóku ekki afstöðu til þessarar spurningar eða voru ekki spurðir. Í töflunni hér til hliðar má sjá að rétt tæp 28% þátttakenda telja það sem spurt var um skipta mjög miklu máli og ríflega 45% frekar miklu. Ef teknir eru saman þeir sem segja þetta skipta „frekar miklu“ og „mjög miklu“ þá gefur það naumlega 73%.

Vikmörk

Til að geta áttað sig betur á niðurstöðum rannsókna er nauðsynlegt að skilja hvað vikmörk eru. Vikmörk eru reiknuð fyrir hverja hlutfallstölu og meðaltöl og ná jafn langt upp fyrir og niður fyrir töluna nema ef vikmörkin fara niður að 0% eða upp að 100%. Oftast er miðað við 95% vissu. Segja má með 95% vissu að niðurstaða sem fengin er úr rannsókn lægi innan þessara vikmarka ef allir í þýðinu væru spurðir. Dæmi: segja má með 95% vissu að hefðu allir í þýði verið spurðir, hefðu á bilinu 24,5% til 30,7% (27,6% +/- 3,1%) þeirra sagt að þetta skipti mjög miklu máli. Í framhaldi af þessu er hægt að bera saman svarmöguleikana. Ef vikmörkin skarast ekki er munur á þeim marktækur. T.d. væri hægt að segja með 95% vissu að marktækt fleiri einstaklingar teldu það sem spurt var um skipta frekar miklu máli en mjög miklu máli.

Myndir

Í myndum er reynt að draga saman helstu niðurstöður þannig að auðvelt sé fyrir lesandann að átta sig á hvað sé markverðast hverju sinni. Ennfremur er oft gerð greining á hverri spurningu eftir öðrum greiningarbreytum í könnuninni. Má þar nefna kyn, aldur, búsetu, menntun og aðrar spurningar í sömu könnun. Hér fyrir neðan má sjá greiningu eftir kyni og aldri þátttakenda. Þar sést að ekki er munur á meðaltölum eftir kyni en hins vegar er munur eftir aldri þátttakenda. Hér skiptir það sem spurt var um þá sem eldri eru meira máli en þá sem yngri eru.

Greiningar

	Fjöldi	Mjög miklu	Frekar miklu	Í meðal-lagi	Frekar litlu	Mjög litlu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	396	28,8%	43,7%	17,2%	7,1%	3,3%	3,9
Konur	390	26,4%	46,9%	16,7%	8,5%	1,5%	3,9
Aldur *							
16-24 ára	166	22,1%	44,8%	16,3%	12,8%	4,0%	3,7
25-34 ára	159	22,6%	42,8%	16,4%	13,8%	4,4%	3,7
35-44 ára	164	25,0%	42,1%	24,4%	7,3%	1,2%	3,8
45-54 ára	136	30,1%	47,8%	15,4%	5,1%	1,5%	4,0
55-75 ára	161	32,3%	48,4%	11,8%	4,3%	3,1%	4,0

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Marktekt

Algengur misskilningur er að ef niðurstaða tölfræðiprófs er ekki tölfræðilega marktæk þá sé ekkert að marka þá niðurstöðu. Það er rangt, því eina merking tölfræðilegrar marktæktar felst í því hvort hægt sé að alhæfa mun í úrtaki yfir á þýði.

Við úrvinnslu á niðurstöðum eru alla jafna notuð tölfræðipróf sem greina hvort munur á tilteknum hópum sé tölfræðilega marktækur eða ekki. Í flestum tilfellum er einhver munur á öllum hópnum sem athugaðir eru. Þar sem einungis er verið að vinna með úrtök eru marktæktarpróf notuð til að meta hvort hægt sé að staðhæfa hvort einhver munur sé einnig í því þýði sem úrtakið var dregið úr (dæmi um þýði: Allir Íslendingar á aldrinum 18-69 ára). Ef niðurstaða er ekki tölfræðilega marktæk er ekki hægt að staðhæfa að einhver munur sé á tilteknum hópum í þýði þrátt fyrir að munur sé á þeim í úrtakinu. Ef niðurstaða er tölfræðilega marktæk má álykta sem svo að munur sé á þessum hópum í þýðinu.